tíðindablaðið
sosialurin

Nr. 204 Mikudagur 25. oktober 1995 69. árgangur Krónur 7,00

Anthony Layden, limur í bretsku samráðingarnevndini:

Tit tapa, fara tit til Haag

»Vit hava slept okkara upprunaliga kravi, og tit hava slept kravinum um miðlinju. Nú er ein endalig semja ikki langt burturi. Føroyingar vinna einki við at fara til Haag. Og tit fáa undir øllum umstøðum eitt stórt øki. Finna tit bara eina keldu, kunnu tit gerast eitt Kuwait í Norðuratlantshavi«

SEV-leiðslan ger stuttleikaferðir fyri SEV-pengar

Eini 10 fólk í SEV-leiðsluni vóru herfyri uttanlands á eini kanningarferð, men lítið fæst at vita um hvat tey kannaðu, enn minni um hvat ferðin kostaði. Hendan ferð hevur kostað SEV einar 200.000 krónur, sigur Klæmint Olsen

síða 5

Rúni Joensen, nýsettur løgmansfultrúi

Løgmaður fer at fáast meira við uttanríkismál

Rúni Joensen er settur sum løgfrøðiligur ráðgevi hjá Løgmanni. »Uppgávurnar verða nógvar – ikki minst orsakað av, at løgmaður nú fer at fáa fleiri uttanríkispolitiskar uppgávur«, sigur hann

Síða 4

Kvinnurnar beiskan smakk eftir stórtap

Sosialurin í Skotlandi

Anthony Layden limur í bretsku samráðingarnevndini:

Tað nærkast loysn í marknaósemjuni

Føroyska økið er stórt. Finna tit bara eina stóra oljukeldu, so kunnu tit gerast Kuwait í Norðuratlantshavi, sigur ein av limunum í bretsku nevndini, ið samráðist við føroyingar um markið. Hann sigur, at báðir partar hava slakað, og at ein loysn er í eygsjón

Anthony Layden, sum hevur starvast á bretsku sendistovuni í Danmark hevur sum limur í samráðingarnevdnini hjá bretum verið høgra hond hjá David Anderson. Her eru teir saman við løgmanni og Arna Olafssyni. Mynd jan

Ein teirra, sum hevur verið við í marknasamráðingunum millum føroyingar og bretar seinastu árini er Antony Layden, sum til hetta var ein av odda-monnum á bretsku sendistovuni í Keypmannahavn.

Nú hevur hann tikið sæti í uttanríkismálaráðnum í London og hevur hann tískil ikki nakað við hesar samráðingar at gera longur.

Sum ein av ovastu meðarbeiðunum á sendistovuni í Keypmannahavn hevur hann havt mong ørindi í Føroyum. Talan hevur verið um at kunna føroyskt vinnu- og handilslív um møguleikarnar at keypa vørur beinleiðis úr Bretlandi umframt nógvar aðrar spurningar, sum hava tilknýti til sambandið millum Føroyar og Bretland.

Bjartskygdur

Men ein týdningarmikil partur av arbeiðinum hjá Antony Layden hesi seinastu árini hevur verið arbeiði sum limur av bretsku nevndini, ið samráðist við føroyingar um markið.

Antony Layden er rættiliga bjartskygdur maður av lyndi. Og hann dylur heldur ikki fyri, tá Sosialurin hittir hann í telefonini úr London, at hann hevur góðar vónir um, at tað skjótt fæst ein endi á samráðingunum um markið.

Tað var eisini sami Antony, sum í fjør úttalaði, at helst mundi vera komið til eina loysn í august í 1995, tvs. tá hann sjálvur skuldi skifta arbeiði.

Men her mettti hann skeivt, tí enn er eingin loysn funnin á marknatrætuni.

Hann var við til seinastu samráðingar í London fyri eini tíð síðani og vit spurdu hann, um útlit eru til at fáa loyst málið í næstum?

Fundur verður aftur í London í desember.

Tað er avgjørt møguligt, at vit koma til eitt úrslit teir næstu mánaðirnar. Eg vóni tað í hvussu er. Eg veit væl, at eg í fjør segði, at ein semja fór at vera í eygsjón á heysti 1995. Tað hava vit so ikki klárað, men kortini kann eg siga, at tað nú gongur móti eini loysn.

Antony Layden heldur at okkurt ítøkiligt fer at spyrjast burtur úr fundinum í London fyri jól.

Tað er rætt, at har hendi ikki nakað veruligt gjøgnumbrot á seinasta fundinum, men eg haldi, at báðir partar nú eru við at gerast greiðir yvir, hvat slag av semju kann fáast – semju, sum báðir partar kunnu taka undir við.

Falklandsoyggjarnar

Herfyri varð gjørd avtala millum Bretland og Argentina um býti av møguligum oljuríkidømi við Falklandsoyggjarnar. Støðan her er ein onnur enn tann við Føroyar, tí her krevur Argentina rættin til sjálvar oyggjarnar. Vit spurdu Antony Layden, um nakað frá hesi avtaluni í Suðuratlantshavi kann brúkast í eini avtalu í Norðuratlantshavi?

Antony Layden heldur at kanska ber til at brúka okkurt frá avtaluni har, eitt nú spurningin um joint-venture samarbeiði til ein endalig loysn fyriliggur.

Antony Layden heldur at ein avtala millum Føroyar og Bretland, sum ber í sær eitt jointventureøki, kann vera partur av eini loysn á marknatrætuni, men sjálvur heldur hann tó, at tað er betri fyri allar partar, at teir semjast um eitt greitt mark.

Spurningurin um eina grá oljuleið hevur verið frammi, men Antony Layden heldur, at slíkt er í lagi, tá talan er um fiskivinnu. Tí tá kunnu báðir fiska har. Men tá talan er um olju, so má ein vita, hvør hevur rættin til at kanna økið.

Tó vísir hann til, at dømi eru frá Golfinum, at ósemjur eru loystar við eitt slag av joint-ventureavtalum, har báðir partar m.a. semjast um eina skattaskipan og eina løgfrøðiliga skipan, har tað stendur, hvussu inntøkurnar skulu býtast.

Talan er um eina so-kallaða neutrala sonu millum Saudi Arabia og Kuwait. Eitt japanskt felag stóð fyri kanningunum og rindaði síðani til báðar partar.

Antony Layden vísir á, at tað finst ikki nøkur magisk loysn her heldur, tí skulu vit hava eitt samstarvsøki, so mást tú eisini avgera, hvar markini fyri tí skulu vera.

Hann vísir tó ikki aftur møguleikanum fyri einum joint venture samarbeiði fyri eitt minni avmarkað umráði.

Men, leggur hann áherðslu á, – tað besta er at hava greitt mark.

Einki trýst frá oljuídnaðinum

Vit spurdu Antony Layden, um bretski oljuídnaðurin leggur trýst á teir fyri at finna eina loysn?

– Tað havi eg ikki lagt til merkis.

Men er tað ikki so, at bretski oljuídnaðurin fegin vil eina skjóta loysn í hesum máli?

Jú, tað er greitt, tá hann er áhugaður í økinum. Hann er so eisini hugaður fyri at arbeiða víðari út frá verandi oljukeldum, sum vit jú vita liggja skamt frá føroyska markinum.

Men hvat viðvíkur spurninginum um tað hevur skund at fáa eina loysn í marknatrætuni hjá oljuídnaðinum, so heldur Antony Layden, at av tí at bretski oljuídnaðurin arbeiðir í so mongum øðrum økjum, so er trýstið á bretsku samráðingarnevndina at fáa eina loysn her og nú ikki so stórt.

Heldur tú olja er á føroyska økinum?

Tað veit eg ikki, men eg væntí, at olja verður funnin har.

Uppá fyrispurning um bretska samráðingarnevndin situr inni við vitan og upplýsingum um føroysku undirgrundina, sum okkara egnu fólk ikki hava, sigur Antony Layden, at tað hava teir ikki.

Vit tosa um løgarspurningar. Eingin veit enn, hvat er undir havbotninum. Tað er so heldur ikki nakað, sum t.d. altjóða dómstólurin fer at hugsa um, tá hann tekur støðu í slíkum málum. Hann arbeiðir bara út frá løgfrøðiligum spurningum, og tað sama gera vit.

Føroyingar vónsviknir av bretum

Nøgvir føroyingar eru vera vónsviknir fyri ikki at siga illir inn á bretar, nú tit gera krav uppá ein part av tí landgrunni, sum vit hugsaðu at mett sum okkara?

Hatta havi eg hoyrt, men seleiðis eru tingini bara ikki. Hevði altjóða dómstólurin í málinum millum Grønland og Noreg um Jan Mayen tikið tá avgerð, at markið skuldi vera miðlinjan, og hevði hann eisini gjørt tað sama í dóminum millum Malta og Libya, so høvdu vit fegnir tikið undir við miðlinjuni, men í báðum hesum málum flutti dómstólurin markið nærri tí landinum, sum hevur størstu strandalongdina.

So vit samráðast út frá hesum fordømum, ja út frá tí, sum dómstólurin í Haag longu hevur felt niður í sínar dómar um miðlinju sum mark.

Fleiri fordømi ímóti miðlinju

Antony Layden vísir ann-

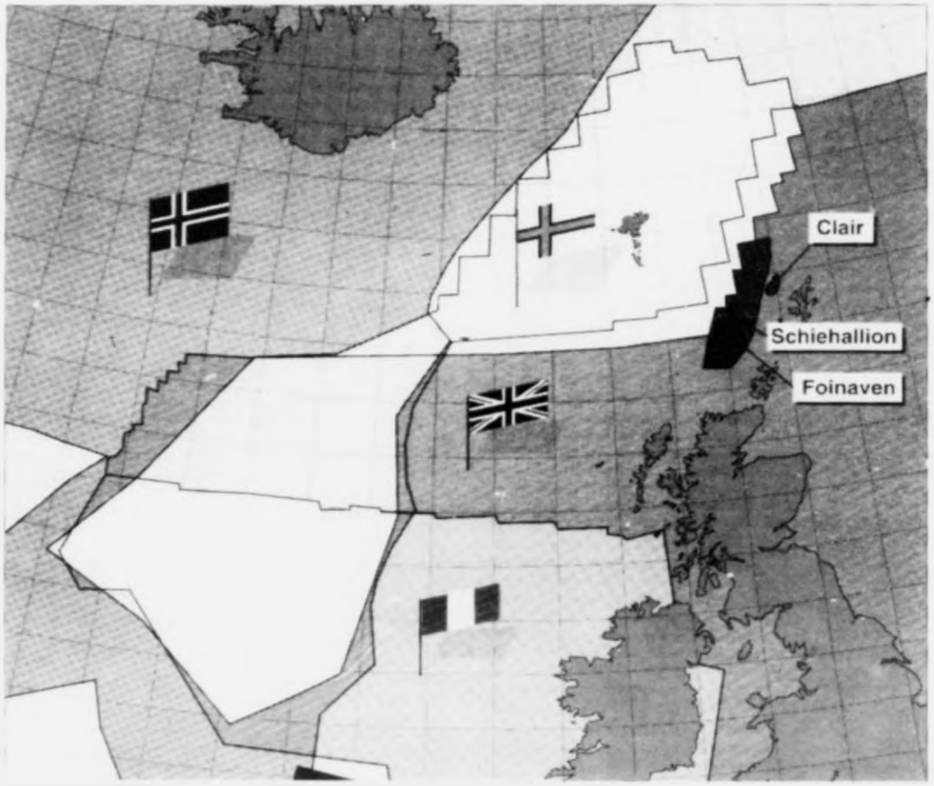

Kortið, sum [illegible] hevur gjørt, vísir krøvini londini seta til økini í Atlantshavi

Anthony Layden vísir aftur, at oljuvinnan leggur trýst á stjórnina at fáa eina skjóta loysn í marknatrætuni -Vit hava ongan skund sigur hann Her er hann saman við Tom Fife og Grawford Gordon frá BP Mynd kalmar

ars á, at báðar samráðingarnevndirnar hava ábyrgd mótvegis sínum fólki at fáa eina avtalu, sum eisini er í tráð við altjóða lóg

Vit høvdu ikki havt gjørt okkara arbeiði til fulnar, um vit ikki fingu eina avtalu, sum er í tráð við umrøddu dómar

Hann sigur seg væl skilja føroyingar, sum halda, at tá tað finst ein miðlinja fyri fisk, so má hon eisini galda fyri undirgrundina

-Men sum eg havi sagt, so hevur altjóða rættur heilar tvær ferðir tikið eina aðra støðutakan Eg trúgvi heldur ikki, at bretskir ráðharrar vilja góðtaka eina avtalu, sum ikki inniheldur ávís element úr dómum frá øðrum meinlíkum ósemjum.

Vilja sleppa undan at fara til Haag

Er møguleiki fyri, at málið endar í Haag?

Tað haldi eg ikki Báðir partar eru greiðir yvir, at ein sínámillum avtala kann hava nógvar fyrimunir

Men um tit eru so vísir í at fáa tykkara sjónarmið ígjøgnum við ein dómstól, hví fara tit tá ikki til Haag við málinum og fáa tað avgreitt?

-Hví fara tit ikki!

Men tá málini við Malta og Jan Mayen eru so einføld og ganga tykkum á móti, áttu so ikki tit at verið sinnaðir at fara til Haag?

-Eg havi ikki sagt, at hetta er so einfalt Men til spurningin er bara at siga, at vit hava ikki skund

Men er tað ikki eitt sindur løgið og inkonsekvent, at tit ikki fara til dómstólin kortini, tá tit jú siga, at hann tekur undir við tykkara sjónarmiðum?

-Tað eru fleiri vansar við at fara til Haag Tað tekur fyri tað fyrsta langa tíð og tað kostar nógvar pengar Tað gevur so eisini triðja parti rætt til at leggja uppí

Vit spurdu Antony Layden, um tað ikki finnast sakir, sum hava verið fyri við altjóða dómstólin, har sjónarmiðini hjá føroyingum um m a miðlinju hava vunnið frama?

-Nei, tað haldi eg ikki Men hetta eru alt spurningar, sum løgfrøðingar taka sær av, so eg kann ikki svara tí Hevði hetta málið verið so einfalt, so høvdu vit væl heldur ikki brúkt fleiri ár til at tosa um tað

Skilur tú ikki føroyingar, sum bera ótta fyri, at tit skulu fara avstað við júst teimum økjunum, sum møguliga goyma olju, og at tað tá møguliga einki verður eftir til føroyingar Bretland eigur stór oljuøki í Norðsjónum og vestan fyri Hetland, hví skulu tit partú krevja rættin til øki frá einum lítlum og kreppuraktum landi sum Føroyar. Er tað einki, sum eitur gott grannalag og rímiligheit?

-Sjálvandi taka vit hædd fyri tí Men tit eru ikki millum fátækastu tjóðir í heiminum, hóast tit hava trupulleikar nú.

Tit eru einans 43 000 íbúgvar, og um tað skuldi hent, at tit finna bara eina stóra oljukeldu, so kunnu tit lættliga blíva eitt av teimum ríkastu fólkunum í verðini Tit kunnu blíva Kuwait í Norðuratlantshavi

Vit kunnu tí bert siga, at vit verða noyddir til at taka avgerð okkara út frá tí, sum vit halda, ein dómstólur hevði gjørt av

Báðir partar hava slakað

Táverandi danski uttanríkisráðharrin, Uffe Ellemann-Jensen helt ikki, at tit vóru serliga "fair" móti føroyingum, tá tit komu við kravi tykkara.

-Eg minnist orð hansara, men krøvini, sum vit tosa um í dag, eru nógv øðrvísi

Antony Layden váttar, at báðir partar hava slakað, og at teir eru nógv nærri eini semju nú enn fyrr

Vit eru farnir frá okkara upprunaliga kravi og tit frá kravinum um miðlinju So loysnin liggur einastaðni harimillum

-Hvat siga tit til orð løgmans í Sosialinum herfyri, at tit fáa ikki ein tumma av landssynningshorninum av føroyska landgrunninum!

Hatta havi eg frætt um, men tað havi eg onga viðmerking til Tá fólk sum tit seta leiðandi spurningar, so kunnu tit jú fáa tey svar, sum tit ynskja

Hetta var ikki nøkur manipulering, men tað sum løgmaður meinti av heilum hjarta!

-Hann hevur sjálvandi rætt, um hann meinar við, at bretar fáa ikki nakað, sum sambært altjóða lóg hoyrir til føroyingar Eg vildi so sagt tað sama frá bretskari síðu

Samstarv í oljuvinnuni

Antony Layden heldur annars, at tað áttu at verið góðir møguleikar fyri samstarvi millum føroyingar og bretar Oljukeldurnar liggja miðskeiðis millum bæði londini, og tí er náttúrligt, at tænastur verða veittar til virksemið úr báðum londum.

Vit hava annars bjóðað føroyingum samstarv Tit eru m a vælkomnir at læra av okkara royndum Her er talan um so nógv eitt nú hvussu ein kann byggja út virksemið á landi uttan at tað skal oyðileggja umhvørvið. Her hava vit royndir at vísa á bæði frá Orknoyggjunum og Hetlandi Sjálvur haldi eg tað hevði verið eitt gott hugskot um Føroya løgmaður t.d. vitjaði í Hetlandi

Uppá fyrispurning um hann heldur tað er eitt gott hugskot, at løgmaður kemur til London at tosa um marknaósemjuna sigur hann, at hetta kann sjálvandi hava týdning, men fyrst eiga nevndirnar at koma nærri einum úrsliti.

Antony Layden sigur at enda, at teir vilja fegnir hjálpa føroyingar upp á allar mátar tó við tí undantaki, at teir ætla ikki at geva føroyingum rættin til undirgrund, sum sambært altjóða rætti hoyrir til Bretland

Antony Layden er nú farin úr Danmark og hevur fingið starv í uttanríkisráðnum í London Sjálvur roknar hann við, at hann eftir trimum árum verður sendur til okkurt arabiskt land at vera sendiharri

-Aftaná tað vóni eg so at kunna koma aftur til Danmarkar, møguliga sum sendiharri, og tá fái eg so aftur samband við Føroyar og føroyingar, sum mær dámar sera væl

jan

Fundur verður aftur við bretar í desember í London Sambært Anthony Layden verður tað ikki slík móttøka, sum henda Óli Petersen ímyndar sær, ið føroyingar fara at fáa

A COURSE IN LITERARY APPRECIATION AND CREATIVE WRITING

95005.1

Our Course Department can now offer people who have successfully passed the Cambridge Proficiency Exam the above mentioned course. However, the course will be conducted only if a minimum of 8 students sign up

This is a opportunity for the participants to enjoy literature in English and give expression to their own creativity in the language

Time: 9 hours

Wednesday 15 November 1995
Wednesday 22 November 1995
Wednesday 29 November 1995

All days from 1400 to 1700 hours

Participants: 8-10 participants who have successfully passed the Cambridge Proficiency Exam

Place: The Faroe Islands Business School, Torshavn

Lecturer: Kalpana Vijayavarathan

Price: DKK 980.00 each, including course material and a cup of coffee or tea

Enrollment: By 1 November 1995

For further details about this course please do not hesitate to contact us.

SKEIÐTÆNASTA HANDILSSKÚLANS
STH* Eftir- og viðaríutbúgving á Føroya Handilsskúla
Postsmoga 177, Marknagilsvegur 77, 110 Tórshavn, Tlf, 17177, Fax 13374

STH